

Ceturtdiena, 2010. gada 16. decembris

Jauna stratēģija attiecībā uz Afganistānu

P7_TA(2010)0490

Eiropas Parlamenta 2010. gada 16. decembra rezolūcija par jaunu stratēģiju attiecībā uz Afganistānu (2009/2217(INI))

(2012/C 169 E/11)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā tā iepriekšējās rezolūcijas par Afganistānu, jo īpaši 2008. gada 8. jūlija rezolūciju par Afganistānas stabilizāciju ⁽¹⁾, 2009. gada 15. janvāra rezolūciju par ES līdzekļu izlietojuma kontroli Afganistānā ⁽²⁾ un 2009. gada 24. aprīļa rezolūciju par sieviešu tiesībām Afganistānā ⁽³⁾,
- ņemot vērā 2005. gada 16. novembrī parakstīto ES un Afganistānas kopīgo politisko deklarāciju, kuras pamatā ir attiecībā uz Afganistānu kopējas prioritātes, tādas kā stipru un atbildīgu iestāžu izveide, drošības un tiesu sektora reforma, narkotiku izskaušana, attīstība un rekonstrukcija,
- ņemot vērā Afganistānas 2006. gada rīcības plānu, ar ko nosaka Afganistānas valdības darbības trīs pamatjomas turpmākajiem pieciem gadiem: drošība; pārvaldība, tiesiskums, cilvēktiesības; ekonomiskā un sociālā attīstība un apņemšanās likvidēt narkotiku industriju,
- ņemot vērā 2010. gada janvārī sarīkoto Londonas konferenci par Afganistānu, kurā starptautiskā sabiedrība atjaunināja saistības attiecībā uz Afganistānu un kurā tika izstrādāti pamati starptautiskam konsensam par stratēģiju, rodot nemilitāru risinājumu Afganistānas krīzei, kā arī paredzot, ka drošības pilnvaru nodošana Afganistānas spēkiem sāksies 2011. gadā un lielā mērā tiks pabeigta līdz 2014. gadam,
- ņemot vērā ANO Drošības Padomes rezolūciju Nr. 1890 (2009. gads), ar ko pēc 2009. gada 13. oktobra uz 12 mēnešiem pagarina starptautisko drošības uzturēšanas spēku (SDUS) pilnvaras Afganistānā saskaņā ar ANO Hartas VII nodaļu, kā to paredz rezolūcija Nr. 1386 (2001. gads) un Nr. 1510 (2003. gads), un kurā ANO dalībvalstis aicinātas piedalīties SDUS, "veicot visus vajadzīgos pasākumus, lai īstenotu savas pilnvaras",
- ņemot vērā ierosināto Miera un reintegrācijas trasta fondu, kurā Londonas konferences dalībnieki apņēmās iemaksāt sākuma summu 140 miljonu ASV dolāru apmērā, lai integrētu Taleban kaujiniekus un citus nemierniekus,
- ņemot vērā Afganistānas Nacionālo konsultatīvo miera asambleju, kas notika 2010. gada jūnija sākumā Kabulā un kurā centās rast nacionālu konsensu jautājumā par pretinieku samierināšanu,
- ņemot vērā 2010. gada 20. jūlijā notikušo Kabulas konferenci, kurā izvērtēja Londonas konferencē pieņemto lēmumu īstenošanas gaitu un deva jaunu iespēju Afganistānas valdībai uzņemties procesa vadību un izrādīt ieinteresētību tajā, sadarbojoties ar starptautisko sabiedrību, lai nostiprinātu drošību, nostabilizētu Afganistānas drošības spēku veikspēju, uzlabotu pareizu pārvaldību un tiesiskumu un noteiktu turpmāko rīcības plānu, ietverot tādas jomas kā cīņa pret narkotiku ražošanu un tirdzniecību, korupcijas apkarošana, miera un drošības panākšana, ekonomiskā un sociālā attīstība, cilvēktiesības un dzimumu līdztiesība, ņemot vērā Kabulas konferences secinājumus, ar kuriem saskaņā līdz 2014. gada beigām kontrole pār militārajām darbībām visās provincēs ir jānodod Afganistānas spēkiem,

⁽¹⁾ OV C 294 E, 3.12.2009., 11. lpp.

⁽²⁾ OV C 46 E, 24.2.2010., 87. lpp.

⁽³⁾ OV C 184 E, 8.7.2010., 57. lpp.

Ceturtdiena, 2010. gada 16. decembris

- ņemot vērā prezidenta 2010. gada 17. augusta dekrētu, ar ko privātajiem drošības uzņēmumiem, kuri darbojas Afganistānā, nosaka četru mēnešu termiņu, kurā tiem jāizformējas, izņemot attiecībā uz privātajiem drošības uzņēmumiem, kas strādā ārvalstu vēstniecību, uzņēmumu un NVO izmantotās struktūrvienībās,
- ņemot vērā Afganistānas prezidenta vēlēšanas 2009. gadā augustā, ES vēlēšanu novērošanas misijas 2009. gada decembrī publicēto un pēc satura kritisko galīgo ziņojumu un 2010. gada 18. septembrī notikušās parlamenta vēlēšanas,
- ņemot vērā visus attiecīgos Padomes secinājumus un jo īpaši Vispārējo lietu un ārējo attiecību padomes 2009. gada 27. oktobra secinājumus, Padomes rīcības plānu par aktīvāku darbību Afganistānā un Pakistānā un Ārlietu padomes 2010. gada 22. marta secinājumus,
- ņemot vērā dubultkompetentā ES īpašā pārstāvja/ ES delegācijas Afganistānā vadītāja iecelšanu 2010. gada 1. aprīlī un ņemot vērā Padomes 2010. gada 11. augusta lēmumu, ar ko līdz 2011. gada 31. augustam pagarina īpašā pārstāvja Vygaudas Usackas mandātu,
- ņemot vērā Padomes 2010. gada 18. maija deklarāciju, ar ko Eiropas Savienības Policijas misiju Afganistānā (*EUPOL Afganistānā*) pagarina par trim gadiem, sākot no 2010. gada 31. maija līdz 2013. gada 31. maijam,
- ņemot vērā Valsts stratēģijas dokumentu 2007.–2013. gadam, kurā noteiktas Komisijas saistības Afganistānā līdz 2013. gadam,
- ņemot vērā Eiropas Savienības 2010. finanšu gada vispārējo budžetu,
- ņemot vērā ANO 2009. gada pārskatu par tautas attīstību, kurā Afganistāna no 182 valstīm ierindota 181. vietā,
- ņemot vērā Afganistānas veikto Nacionālo riska un apdraudējumu novērtējumu par 2007.–2008. gadu un tā aplēses, ka nabadzības izskaušana Afganistānā, paceļot virs nabadzības sliekšņa visus, kas dzīvo zem tā, izmaksātu ap 570 miljoniem ASV dolāru,
- ņemot vērā Palīdzības koordinēšanas aģentūras Afganistānā (ACBAR) 2008. gada ziņojumu “Neizdošanās — atbalsta efektivitāte Afganistānā”, kurā uzsvērts, ka milzīgas atbalsta summas kļuvušas par līgumslēdzēju korporatīvo peļņu (līdz pat 50 % no līguma summas), iepirkumu un izsoles procesi ir gandrīz nepārredzami un norikoto darbinieku algas un pabalsti ir ļoti lieli,
- ņemot vērā ANO Palīdzības misijas Afganistānā (UNAMA) 2010. gada augusta ziņojumu par civiliedzīvotāju aizsardzību bruņotā konfliktā,
- ņemot vērā Miera dividenžu trasta ieteikumus, ar kuriem atbalsta politiku “vispirms afgāņi”, mudinot rīkot vietējus Afganistānas preču un pakalpojumu iepirkumu konkursus, nevis tos importēt, lai galvenie labumguvēji būtu Afganistānas iedzīvotāji,
- ņemot vērā NATO/ SDUS pretņemieru stratēģiju Afganistānai un tās īstenošanu ģenerāļa D. Petraeus vadībā, un ņemot vērā prezidenta B. Obamas 2010. gada decembra paziņojumu par stratēģijas pārskatīšanu,
- ņemot vērā ASV Kongresa vairākuma ziņojumu “*Warlord, Inc.*: izspiešana un korupcija ASV apgādes ķēdē Afganistānā” (Uzraudzības un valdības reformas komiteja, ASV Pārstāvju palāta, 2010. gada jūnijs),
- ņemot vērā ANO Narkotiku un noziedzības apkarošanas biroja (UNODC) darbu un jo īpaši 2009. gada oktobra ziņojumu “Narkomānija, noziedzība un nemieri — Afganistānas opija pārrobežu apdraudējums” un 2010. gada ziņojumu par narkotiku izplatību pasaulē,

Ceturtdiena, 2010. gada 16. decembris

- ņemot vērā Reglamenta 48. pantu,
- ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu un Attīstības komitejas atzinumu (A7-0333/2010),
- A. tā kā starptautiskā sabiedrība vairākkārt ir apliecinājusi atbalstu attiecīgajām ANO Drošības padomes rezolūcijām, atbalstot visu Afganistānas iedzīvotāju drošību, labklājību un cilvēktiesības; taču tā kā starptautiskā sabiedrība nepārprotami ir atzinusi, ka deviņi kara gadi un starptautiska iejaukšanās nav izskaudusi *Taleban* kaujinieku darbības un nav sekmējusi mieru un stabilitāti valstī; un tā kā kopš 2009. gada tiek ieviesta jauna pretnemieru politika un kā pastiprinājums ir nosūtīti ap 45 000 karavīru;
- B. tā kā ir grūti paredzēt, kad šāda situācija Afganistānā varētu beigties, jo okupētājspēku koalīcija ir izveidota, taču nespēj sakaut *Taleban* un citus kaujiniekus, un nemiernieku kustība un *Taleban* nespēj gūt pārsvaru pār šiem militārajiem spēkiem;
- C. tā kā 2009. gadā ģenerālis *Stanley McChrystal* paziņoja, ka viņš nesaskata lielu *Al-Qaeda* grupējumu klātbūtni Afganistānā, un vecākās ASV amatpersonas ir apstiprinājušas, ka *Al-Qaeda* tikpat kā nedarbojas Afganistānā;
- D. tā kā drošība un dzīves apstākļi ir pasliktinājušies, mazinot iedzīvotāju apmierinātību ar koalīcijas klātbūtni, kurai vienā posmā bija atbalsts, un tā kā iedzīvotāji koalīciju aizvien biežāk uzskata par okupētājspēku; tā kā ir vajadzīga jauna, plašāka partnerība ar Afganistānas tautu, miera un saskaņošanas centienos iesaistot nepārstāvētās grupas un pilsonisko sabiedrību;
- E. tā kā ES ir viena no lielākajām attīstības un humānās palīdzības līdzekļu devējām Afganistānai; tā kā ES ir pastāvīga partnere rekonstrukcijas un stabilizācijas centienos;
- F. tā kā saskaņā ar 2006. gada Afganistānas rīcības plānu līdzekļu devēji vienojās palielinātu sniegtā palīdzības daļu (līdz 50 %) izplatīt ar Afganistānas valdības pamatbudžeta starpniecību, vai nu tieši, vai ar trasta fondu mehānismiem, ja vien tas ir iespējams, taču tā kā pašlaik valdības budžetā tiek iepludināti tikai 20 % no attīstības atbalsta;
- G. tā kā pienācīgas koordinēšanas trūkums apdraud Afganistānai sniegtā ES atbalsta līdzekļu efektivitāti;
- H. tā kā laikposmā no 2002. līdz 2009. gadam vairāk nekā 40 miljardi ASV dolāru kā starptautiskā palīdzība tika nosūtīti uz Afganistānu; tā kā šajā periodā ir palielinājies to bērnu skaits, kuri apmeklē skolu, taču tā kā *Unicef* aplēses rāda, ka 59 % Afganistānas bērnu, kuri nav sasnieguši 5 gadu vecumu, vēl aizvien nesaņem pietiekamu uzturu un 5 miljoniem bērnu nav iespēju apmeklēt skolu;
- I. tā kā sieviešu stāvoklis valstī joprojām raisa lielas bažas; tā kā ANO ziņojumos norādīts, ka Afganistānā māšu mirstības līmenis ir otrais augstākais pasaulē, proti, gandrīz 25 000 gadā, un tā kā tikai 12,6 % sieviešu, kuras vecākas par 15 gadiem, prot lasīt un rakstīt, un 57 % meiteņu tiek izprecinātas pirms oficiālā laulību vecuma, t.i., nesaņiedzot 16 gadu vecumu; tā kā joprojām plaši izplatīta ir vardarbība pret sievietēm; tā kā joprojām ir spēkā diskriminējošais šītu privātās dzīves likums, kas cita starpā paredz kriminālsodu, ja sieviete atsakās stāties dzimumattiecībās ar vīru, un aizliedz sievietēm iziet no mājām, nesaņemot vīra piekrišanu;
- J. tā kā Afganistāna ir puse vairākās starptautiskās konvencijās, kas aizsargā sieviešu un bērnu tiesības, no kurām īpaši jāmin ANO 1979. gada Konvencija par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu un ANO 1989. gada Konvencija par bērna tiesībām, un tā kā Afganistānas konstitūcijā un jo īpaši tās 22. pantā norādīts, ka "Afganistānas pilsoņiem, gan vīriešiem, gan sievietēm, likuma priekšā ir vienādas tiesības un pienākumi"; tā kā pašlaik pārskata Afganistānas Ģimenes kodeksu, lai to saskaņotu ar konstitūciju;

Ceturtdiena, 2010. gada 16. decembris

- K. tā kā 2010. gada jūlijā ASV Kongress aicināja veikt Afganistānai piešķirtā miljardiem ASV dolāru lielā finansējuma revīziju un balsoja par pagaidu kārtību, ar ko gandrīz par četriem miljardiem ASV dolāru samazina atbalstu Afganistānas valdībai;
- L. tā kā Afganistānas finanšu ministrs *Omar Zakhilwal* ir kritizējis, pirmkārt, NATO/ SDUS līgumslēgšanas praksi, no kuras neiegūst Afganistānas ekonomika, un, otrkārt, SDUS vienpusīgā noteikumu par beznodokļu piegādēm interpretāciju SDUS un Adganistānas valdības nolīgumā, un tā kā ministrs vainoja ārvalstu līgumslēdzējus, ka tie ir sagrābuši lielāko daļu no SDUS finansētajiem līgumiem, kuru kopsumma sasniedza četrus miljardus ASV dolāru, un ziņots, ka šāda prakse radījusi pastāvīgu līdzekļu aizplūšanu no valsts; tā kā Afganistānas valdība aicina sākt starptautisku izmeklēšanu;
- M. tā kā ir skaidri redzams, ka Adganistānā nav iespējams panākt militāru atrisinājumu, un tā kā ASV ir paziņojušas, ka 2011. gada vasarā tās sāks karaspēka izvešanu no Afganistānas, citas valstis vai nu jau ir izvedušas karaspēku, vai arī paziņojušas par nodomu to darīt, savukārt citas — joprojām nav paudušas gatavību izvest karaspēku; tomēr tā kā karaspēka izvešanai jānotiek pakāpeniski un saskaņotā procesā, ņemot vērā politiskās sistēmas projektu, kas garantē netraucētu pilnvaru nodošanu Afganistānas drošības spēkiem;
- N. tā kā Kabulas konferencē nolēma, ka Afganistānas nacionālās armijas sastāvā līdz 2011. gada oktobrim ir jābūt 171 600 karavīru un Afganistānas nacionālajā policijā 134 000 darbinieku, saņemot vajadzīgo finanšu un tehnisko atbalstu no starptautiskās sabiedrības;
- O. tā kā galvenais EUPOL misijas Afganistānā mērķis ir sekmēt Afganistānas policijas sistēmas izveidi saskaņā ar starptautiskiem standartiem;
- P. tā kā saskaņā ar ANO Narkotiku un noziedzības apkarošanas biroja (UNODC) neseno ziņojumu Afganistāna ir ne tikai lielākā opija ražotāja pasaulē un galvenā piegādātāja ES un Krievijas Federācijas heroīna tirgiem, bet arī viena no pasaulē vadošajām marihuānas ražotājām; taču tā kā opija ražošana Afganistānā divos iepriekšējos gados ir samazinājusies par 23 % un par trešdaļu kopš ražošanas maksimālā apjoma 2007. gadā; tā kā UNODC ir konstatējis, ka pastāv skaidra saikne starp opija audzēšanu un nemiernieku kontrolētajām teritorijām un ka tajās Afganistānas daļās, kurās valdība spēj īstenot likuma varu, gandrīz divas trešdaļas lauksaimnieku ir paziņojuši, ka aizlieguma dēļ viņi opiju neaudzē, savukārt valsts dienvidaustrumdaļā, kurā varas iestāžu darbība ir vājāka, tikai 40 % lauksaimnieku kā iemeslu tam, ka viņi neaudzē opija magones, ir minējuši aizliegumu;
- Q. tā kā nesenoajā UNODC ziņojumā norādīts, ka iepriekšējos gados ir strauji pieaudzis to Afganistānas iedzīvotāju skaits, kuri ir atkarīgi no narkotikām, un šāda tendence nākotnē ļoti nelabvēlīgi ietekmēs sociālo stāvokli valstī;
- R. tā kā ES jau no rekonstrukcijas procesa sākuma ir aktīvi atbalstījusi narkotiku apkarošanas centienus, taču līdzšinējie rezultāti nav ļāvuši efektīvi ierobežot narkotiku nozares postošo ietekmi uz ekonomiku, politisko sistēmu, valsts iestādēm un sabiedrību;
- S. tā kā Afganistānā ir veikta atsevišķu maģoņu lauku iznīcināšana, izmantojot ķīmiskos herbicīdus, un tā kā šāda prakse ir ievērojami kaitējusi iedzīvotājiem un videi, piesārņojot augsni un ūdeni; tomēr tā kā pašlaik ir panākta vienošanās, ka ar represīviem pasākumiem jāvērsas pret narkotiku tirdzniecību un heroīna ražošanas laboratorijām, nevis pret lauksaimniekiem; tā kā pašlaik lielākie centieni ir vērsti uz alternatīva dzīvesveida nodrošināšanu lauksaimniekiem;
- T. tā kā Afganistānai ir ievērojami dabas resursi, tostarp lielas izrakteņu rezerves, piemēram, gāze un nafta trīs triljonu ASV dolāru vērtībā, un tā kā Afganistānas valdība rēķinās ar šiem resursiem, kas var sekmēt ekonomikas izaugsmi pēc tam, kad valstī būs atjaunots miers un drošība,

Ceturtdiena, 2010. gada 16. decembris

Jauna ES stratēģija

1. pārzina faktorus, kas kavē Afganistānas attīstību, taču šajā ziņojumā galveno uzmanību vēlas pievērst šādām četrām pamatjombām, kurās, kā uzskata Parlaments, izvērsot centienus, varētu gūt uzlabojumus: starptautiskais atbalsts un koordinēšana; miera procesa sekas; policijas apmācības ietekme; un opija industrijas likvidēšana, īstenojot alternatīvu izaugsmi;
2. pauž atbalstu jaunajai pretnemieru stratēģijas koncepcijai, kuras mērķis ir aizsargāt vietējos iedzīvotājus un pārveidot rajonus, kuros ir nostiprināta drošība, kā arī atbalsta ES rīcības plānu Afganistānai un Pakistānai;
3. tādēļ uzskata, ka, sākot ES stratēģijas Afganistānai īstenošanu, ir jāņem vērā divi priekšnoteikumi: jāatzīst, ka Afganistānā aizvien pasliktinās drošība un sociālekonomiskie rādītāji, lai gan gandrīz desmit gadus ilgusi starptautiskās sabiedrības līdzdalība un veikti ieguldījumi; un ir jāturpina mudināt starptautisko sabiedrību — kura pagātnē un jo īpaši pirms pretnemieru stratēģijas pārāk bieži ir kalusi plānus un pieņēmusi lēmumus, visai maz rūpējoties par afgāņu iesaistīšanu —, mainīt uzskatus lai turpmāk tās plāni un lēmumi tiktu veidoti ciešā sadarbībā ar afgāņiem; norāda, ka Londonas un Kabulas konferences bija būtiski pasākumi šīs situācijas uzlabošanai;
4. atzinīgi vērtē un atbalsta Padomes 2009. gada oktobra secinājumus “Stiprinot ES rīcības plānu Afganistānai un Pakistānai”, kurā izklāstīta konsekvēntāka un saskaņotāka ES pieeja reģionam un uzsverts, cik svarīga ir reģionālā sadarbība un pilsoniskāks skatījums uz Afganistānā īstenoto politiku;
5. uzsver, ka jebkuram Afganistānas krīzes ilgtermiņa risinājumam jāizriet no Afganistānas iedzīvotāju ieinteresētības iekšējā drošībā, civilajā aizsardzībā un ekonomiskajā un sociālajā izaugsmē un jāietver konkrēti pasākumi nabadzības, atpalcības un sieviešu diskriminācijas izskaušanai, pasākumi cilvēktiesību un tiesiskuma ievērošanai, jānostiprina samierināšanas mehānismi, jāpārtrauc opija ražošana, jāsāk visaptveroša valsts atjaunošana un Afganistāna pilnībā jāintegrē starptautiskajā sabiedrībā, kā arī jāizslēdz *Al-Qaeda* klātbūtne valstī;
6. atzinīgi vērtē Kabulas Starptautiskās konferences par Afganistānu secinājumus; uzsver, ka ir jāievēro Afganistānas valdības apņemšanās uzlabot drošību, pārvaldi un Afganistānas iedzīvotāju ekonomiskās iespējas, kā arī jāņem vērā starptautiskās sabiedrības apņemšanās atbalstīt pārejas procesu un kopīgos mērķus;
7. atkārtoti pauž uzskatu, ka ES un tās dalībvalstīm ir jāpalīdz Afganistānai rekonstruēt savu valsti ar spēcīgākām demokrātiskām institūcijām, kas spēj nodrošināt nacionālo suverenitāti, drošību, pamatojoties uz demokrātiski pārraudzītu armiju un policiju, kompetentas un neatkarīgas tiesu iestādes, valsts vienotību, teritoriālo integritāti, sieviešu un vīriešu līdztiesību, plašsaziņas līdzekļu brīvību, sevišķu uzmanību izglītībai un veselībai, ilgtspējīgu ekonomikas attīstību un Afganistānas tautas labklājību, kā arī Afganistānas teritorijā ievērot visu etnisko un reliģisko kopienu vēsturiskās, reliģiskās, garīgās un kultūras tradīcijas, vienlaikus atzīstot, ka fundamentāli ir jāmaina attieksme pret sievietēm; aicina lielāku atbalstu piešķirt vietējo iestāžu attīstības projektiem tajās provincēs, kurās konstatēta laba pārvalde;
8. norāda, ka 80 % iedzīvotāju mīt lauku rajonos un ka aramzemes platība no 0,55 ha uz vienu iedzīvotāju 1980. gadā ir sarukusi līdz 0,25 ha 2007. gadā; uzsver to, ka Afganistāna joprojām ir ļoti neaizsargāta pret nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem un pārtikas cenu celšanos pasaules tirgū, savukārt plaši izplatītā un nesodītā sauszemes mīnu izmantošana ievērojami apdraud lauku rajonu sekmīgu attīstību; šajā ziņā uzskata, ka sevišķi būtiski ir turpināt un paplašināt finansējuma piešķiršanu lauku attīstībai un vietējo produktu ražošanai, lai nodrošinātos ar pārtiku;
9. norāda, ka Afganistānas valdība ir apņēmusies nākamajos 12 mēnešos pakāpeniskā un fiskāli ilgtspējīgā veidā īstenot nacionālās pārvaldības politiku, nostiprinot vietējo iestāžu ietekmi un institucionālo veikspēju un izstrādājot subnacionālās normatīvās, finanšu un budžeta plānošanas sistēmas;

Ceturtdiena, 2010. gada 16. decembris

10. norāda, ka Afganistānas iedzīvotāju būtiskāku iesaistīšanos pārbūves procesā var apgrūtināt vāja valsts pārvalde un zema civildienesta veikspēja; tāpēc ir pārliecināts, ka šīm svarīgajām jomām ir jāvelta lielāka uzmanība; atzinīgi vērtē ieceri, ka Komisijai un dalībvalstīm ir jāizstrādā īpaša ilgtermiņa pamatprogramma, ar ko risināt valsts pārvaldes nostiprināšanas jautājumu, izstrādājot rīcības plānu, palīdzot ierīkot vai izmantot pašreizējās telpas, izveidojot saikni ar ES valsts pārvaldes institūtiem, kā arī konsultējot civildienesta institūtus vairākās Afganistānas lielpilsētās, tādās kā Kabula, Herata un Mazārišerifa;

11. atgādina, ka attīstības centieni jākoncentrē uz Afganistānas valdības struktūru veikspējas palielināšanu un ka Afganistānas iedzīvotāji ir cieši jāiesaista gan prioritāšu noteikšanā, gan īstenošanas posmos, lai veicinātu līdzdalības procesu un atbildības uzņemšanos valsts un vietējās kopienas līmenī; tāpēc vērš uzmanību uz pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kurām ir būtiska ietekme, lai nodrošinātu Afganistānas iedzīvotāju iesaistīšanu demokratizācijas un atjaunošanas procesā un novērstu korupcijas risku;

12. lai gan kopš *Taleban* režīma krišanas 2001. gadā sieviešu stāvoklis ir uzlabojies, joprojām ir ļoti nobažījies par cilvēktiesību vispārējo situāciju Afganistānā un jo īpaši par sieviešu pamattiesību, politisko, pilsonisko un sociālo tiesību mazināšanos dažos iepriekšējos gados un pauž bažas par nelabvēlīgajām norisēm, piemēram, to, ka Afganistānā lielākā daļa no ieslodzītajiem ir sievietes, kuras bēgušas no despotiskiem radniekiem, un par nesenantām vēlēšanu kodeksa izmaiņām, ar kurām samazina sieviešu pārstāvības kvotas parlamentā;

13. uzskata, ka sieviešu tiesības ir daļa no drošības risinājuma un ka nav iespējams panākt stabilitāti Afganistānā, ja pilnībā netiek ievērotas sieviešu tiesības politiskajā, sabiedriskajā un ekonomiskajā dzīvē; tāpēc aicina Afganistānas varas iestādes un starptautiskās sabiedrības pārstāvjus ikvienā miera sarunu posmā un samierināšanas/ reintegrācijas centienos iesaistīt sievietes atbilstīgi ANO Drošības padomes rezolūcijai Nr. 1325; aicina īpaši aizsargāt sievietes, kuras aktīvi darbojas sabiedriskajā vai politiskajā dzīvē un kuras līdz ar to apdraud fundamentālisti; norāda, ka miera sarunu gaitā nekādā gadījumā nedrīkst mazināt tiesības, ko iepriekšējos gados ieguvušas sievietes; aicina Afganistānas valdību uzlabot sieviešu tiesību aizsardzību, grozot spēkā esošos tiesību aktus, piemēram, kriminālkodeksu, lai novērstu diskriminējošu praksi;

14. aicina Komisiju, Padomi un ES dalībvalstis arī turpmāk jautājumu par sieviešu un bērnu diskriminēšanu, kā arī par cilvēktiesībām kā tādām iekļaut divpusējās attiecībās ar Afganistānu saskaņā ar Savienības ilgtermiņa apņemšanos palīdzēt Afganistānai miera un rekonstrukcijas centienos;

15. aicina ES un starptautisko sabiedrību palielināt finansējumu un politisko un tehnisko atbalstu, ko piešķir, lai īstenotu politiku Afganistānas sieviešu situācijas uzlabošanai un sieviešu nevalstiskajām organizācijām, tostarp sieviešu tiesību aizstāvjiem;

16. norāda — lai gan kopš *Taleban* režīma krišanas ir panākti uzlabojumi, iepriekšējos gados ir pasliktinājusies situācija vārda un preses brīvības jomā; norāda, ka bruņotas grupas un *Taleban* uzbrūk un draud žurnālistiem, lai neļautu viņiem veidot reportāžas par kaujinieku kontrolētajām teritorijām; aicina šajā jomā veikt pasākumus, lai žurnālistiem ļautu veikt viņu profesionālo darbību un lai viņiem sniegtu zināmas drošības garantijas;

17. ar bažām atzīmē, ka Afganistānā 2010. gada 18. septembrī notikušajās parlamenta vēlēšanās, kurās, neraugoties uz drošības situāciju valstī, piedalījās ap 40 % vēlētāju, kārtējo reizi tika konstatēta krāpšana un vardarbība, un — kā norāda NATO — tajā dzīvību zaudēja 25 cilvēki; pauž nožēlu, ka daudziem afgāņiem tika liegta iespēja izmantot savas vēlētajā pamattiesības;

18. norāda, ka valsts tiesvedības procesos pastāv trūkumi, kas neatbilst starptautiskajiem tiesvedības standartiem; nosoda to, ka 2008. gadā 16 cilvēkiem piesprieda nāvessodu; aicina ES censties, lai apstiprina moratoriju nāvessodam atbilstīgi ANO 2007. gada rezolūcijai Nr. 62/149 nolūkā nākotnē to atcelt;

Ceturtdiena, 2010. gada 16. decembris

Starptautiskais atbalsts — došana un ņemšana

19. atgādina, ka kopīgais ES (Eiropas Kopienas un dalībvalstu) Afganistānai piešķirtā atbalsta budžets laikposmā no 2002. līdz 2010. gadam bija ap astoņiem miljardiem euro;

20. uzsver, cik svarīgi ir Afganistānā nostiprināt plašsaziņas līdzekļu brīvību un pilsonisko sabiedrību, kas valstī sekmētu demokratizācijas procesu; atzinīgi vērtē arī 2009. gada ES vēlēšanu novērošanas misijas secinājumus;

21. norāda — lai gan saņemts milzīgs ārvalstu atbalsts, situācija Afganistānā joprojām raisa bažas, jo humānā un medicīniskā palīdzība nesasniedz neaizsargātāko iedzīvotāju slāņus, salīdzinoši vairāk afgāņu iet bojā nabadzības, nevis bruņotā konflikta dēļ, un šokējoši šķiet tas, ka kopš 2002. gada ir palielinājusies bērnu mirstība, turklāt būtiski krities jaundzimušo vidējais paredzamais mūža ilgums un rakstprātības līmenis, un kopš 2004. gada par 130 % pieaudzis to iedzīvotāju skaits, kuri dzīvo zem nabadzības sliekšņa;

22. uzsver, cik svarīgi ir īstenot Tūkstošgades attīstības mērķus, un pauž nožēlu, ka, neraugoties uz panākto uzlabojumu atsevišķās jomās, Afganistāna ANO Attīstības programmas Tautas attīstības indeksa tabulā no 173. vietas 2003. gadā ir noslīdējusi uz 181. vietu (no 182 valstīm), turklāt Afganistānā par pieciem gadiem jaunāku bērnu mirstības līmenis un dzemdībās mirušo sieviešu skaits joprojām ir viens no augstākajiem pasaulē; uzskata, ka nedrīkst aizmirst šo jomu konkrētos mērķus, kā arī veselības aprūpes un izglītības pieejamību, un mudina īpašu uzmanību pievērst ienākumu ieguves uzlabošanai un funkcionējošas tiesu sistēmas izveidei;

23. uzsver, ka UNODC 2010. gada janvāra pētījumā norādīts, ka korupcija ir smagākā iedzīvotāju problēma un ka kukuļi veido gandrīz vienu ceturtdaļu (23 %) no Afganistānas IKP;

24. aicina Komisiju nodrošināt, ka Afganistānas valdībai, starptautiskām organizācijām un vietējām NVO sniegtais finanšu atbalsts ir pārredzams un par to iesniedz pārskatus, lai nodrošinātu atbalsta konsekvenci un panākumus Afganistānas rekonstrukcijā un attīstībā;

25. aicina panākt ģeogrāfiskā ziņā vienmērīgāku humānās palīdzības sadali, pamatojoties uz vajadzību analīzi un ņemot vērā neatliekamās prasības;

26. tomēr norāda uz infrastruktūras, telekomunikāciju un pamatzglītības jomā panākto ierobežoto attīstību, ko parasti kā sasniegumu min palīdzības sniedzēji un Afganistānas valdība;

27. vērš uzmanību uz milzīgajām karadarbības izmaksām Afganistānā laikposmā no 2001. līdz 2009. gadam, kuras pēc aplēsēm pārsniedz 300 miljardus ASV dolāru, vairāk nekā 20 reizes — Afganistānas IKP un kopā ar plānoto militārā finansējuma palielinājumu pārsniedz 50 miljardus ASV dolāru gadā;

28. piekrīt vispārpieņemtajam uzskatam, ka iedzīvotājiem sniedzamo pamatpakalpojumu trūkumā vainojama vienīgi Afganistānas valdības korumpētība, taču norāda arī, ka lielāko daļu no sociālekonomiskās attīstības resursiem ir apgrozījušas starptautiskās organizācijas, reģionālās attīstības bankas, NVO, starptautiskie līgumslēdzēji, konsultanti utt., nevis valdības centrālais aparāts; mudina Afganistānas valdību un starptautisko sabiedrību pastiprināt kontroli, lai izskaustu korupciju un nodrošinātu, ka atbalsts sasniedz tam paredzēto mērķi;

29. uzskata, ka cīņa pret korupciju ir jānosaka par Afganistānas miera procesa prioritāti, jo kukuļi rada resursu nepareizu sadali, apgrūtina piekļuvi tādiem publiskiem pamatpakalpojumiem kā veselība un izglītība un ievērojami kavē valsts sociālekonomisko izaugsmi; turklāt uzsver, ka korupcija mazina uzticību publiskajam sektoram un valdībai un līdz ar to būtiski apdraud valsts stabilitāti; tāpēc mudina ES, sniedzot atbalstu Afganistānai, īpašu uzmanību pievērst cīņai pret korupciju;

Ceturtdiena, 2010. gada 16. decembris

30. norāda, ka Afganistānas finanšu ministrs ir minējis — un to apstiprinājuši arī citi neatkarīgi avoti —, ka laikposmā no 2002. līdz 2009. gadam no 40 miljardu ASV dolāru lielā atbalsta Afganistānas valdības rīcībā faktiski nonākuši tikai 6 miljardi ASV dolāru (jeb 15 %) un ka atlikušos 34 miljardus ASV dolāru apgrozījušas starptautiskās organizācijas, reģionālās attīstības bankas, NVO, starptautiskie līgumslēdzēji utt., un ka 70 –80 % līdzekļu nekad nav nonākuši pie saņēmējiem, kam tie paredzēti, proti, pie Afganistānas tautas; norāda, ka Kabulas konferencē pieņēma lēmumu, ar ko līdz 2012. gadam 50 % no starptautiskā atbalsta novirza uz Afganistānas valsts budžetu, kas atbilst Afganistānas prasībai;

31. norāda, ka steidzami ir jāizveido starptautisko līdzekļu devējvalstu koordinēšanas mehānismi un detalizēti jānovērtē Eiropas un starptautiskā atbalsta ietekme, lai nepieļautu, ka pārredzamība ir nepietiekama un līdzekļu devēju pārskatatbildības mehānismi ir ierobežoti;

32. nosoda to, ka ievērojama daļa Eiropas un cita starptautiskā atbalsta naudas ir zudusi izplatīšanas ķēdē — kā tika uzsvērts neseno ar Kabulas banku saistītajā skandālā —, un norāda, ka šai situācijai ir četri galvenie cēloņi, proti, izšķērdēšana, pārmērīgas starpniecības un drošības izmaksas, pārmaksāšana un korupcija;

33. tomēr norāda, ka ES zaudējumus mazina tas, ka 50 % no Savienības atbalsta izplatīti ar daudzpusēju trasta fondu starpniecību (ASV tikai 10 % atbalsta piešķirts šādā veidā), un šo fondu efektivitātes rādītājs ir ļoti augsts (ap 80 %);

34. aicina ES izveidot centralizētu datubāzi, kurā apkopoti dati par visa tā atbalsta izmaksām un ietekmi, ko ES sniegusi Afganistānai, kā arī aicina šos datus analizēt, jo, trūkstot visaptverošiem, atjauninātiem un pārredzamiem datiem, tiek apdraudēta atbalsta efektivitāte;

35. turklāt aicina visas galvenās humanitārās palīdzības un attīstības struktūras, kuras darbojas Afganistānā, tostarp ES dalībvalstis, ASV, ANO Attīstības programmu, ANO Projektu apkalpošanas biroju, Pasaules Banku un būtiskākās NVO, krasi samazināt darbības izmaksas, piešķirot līdzekļus konkrētiem projektiem, kurus realizē īstenā un līdzsvarotā partnerībā ar Afganistānas iestādēm, un aicina nodrošināt, ka atbalsts sasniedz paredzēto mērķi; šajā ziņā uzver, ka Afganistānas iestādes ir tiesīgas lemt par līdzekļu izlietojumu, vienlaikus nodrošinot pārredzamību un pārskatatbildību;

36. uzsver, cik svarīgi ir koordinēt atjaunošanas un attīstības centienus reģionālā līmenī, lai veicinātu pārrobežu attīstību reģionā, kurā etniskās un cilšu saites bieži vien sniedzas ārpus valsts robežām;

37. norāda, ka ir jāveicina aizvien dziļāka Afganistānas vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšana, un uzsver — lai līdzekļi tiktu pareizi izlietoti, šajā līmenī obligāti jāievēro lojalitāte, tiesiskums un demokrātija; atzīmē, ka līdzekļu piešķiršana vietējā un reģionālā mērogā ir jāapstiprina centrālajam valdības aparātam, tādējādi nostiprinot tā funkciju un atbildību;

38. aicina augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos, Padomi un Komisiju izveidot kopīgu izpētes grupu, lai reizi gadā izvērtētu visus ES un dalībvalstu pasākumus un misijas Afganistānā, izmantojot skaidrus kvalitatīvos un kvantitatīvos rādītājus, jo īpaši attiecībā uz attīstības palīdzību (ietverot sabiedrības veselību un lauksaimniecību), labu pārvaldi (ietverot tieslietu sektoru un cilvēktiesību ievērošanu) un drošību (jo īpaši Afganistānas policijas apmācību); šajā sakarībā aicina arī izvērtēt ES pasākumu relatīvo ietekmi uz vispārējo situāciju valstī un līmenī, kādā notiek ES struktūru un citu starptautisko misiju un pasākumu koordinēšana un sadarbība, un aicina publicēt šādu izvērtējumu rezultātus un ieteikumus;

39. uzsver, ka drošības situācija un palīdzības ģeogrāfiskā izplatība ir savstarpēji atkarīgi faktori, un tāpēc aicina palīdzību nepastarpināti nosūtīt tieši skartajiem Afganistānas iedzīvotājiem;

40. uzsver, ka korupcijas apkarošana Afganistānā ir jānosaka par prioritāti; atzīst, ka vietējā korupcija pastāv, taču cer, ka to atsvērs Afganistānas valsts iestāžu leģitimitātes nostiprināšana, tām kļūstot atbildīgām par piešķirtā finansējuma apstiprināšanu un atbalsta efektivitātes nodrošināšanu;

Ceturtdiena, 2010. gada 16. decembris

41. iestājas par tādu politiku, ar ko preces un pakalpojumus nevis importē, bet gan, kur vien iespējams, atbalsta iepirkumu rīkošanu Afganistānā;
42. uzskata, ka par atbalsta sadali valstī ir jāatbild neatkarīgām humānās palīdzības struktūrām un ka militārpersonām ir jāiesaistās vienīgi ārkārtas apstākļos, atzīstot humānās palīdzības struktūru darbības neitralitāti, objektivitāti un neatkarību un ievērojot pilnīgu atbilstību attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem, kas kodificēti Pamatnostādnēs par militārās un civilās aizsardzības līdzekļu (MCAL) izmantošanu humānās krīzes apstākļos un ko atbalsta Eiropas konsenss par humāno palīdzību;
43. norāda, ka visi minēto struktūru konstatētie pārkāpumi attiecībā uz neitralitātes, objektivitātes un neatkarības principiem palielina to neaizsargātību valsts teritorijā, jo īpaši tāpēc, ka tās uzturēšies valstī ilgi pēc militāro spēku aiziešanas;
44. norāda — kā tas plaši izziņots presē un ASV Pārstāvju palātas ziņojumā *Warlord, Inc* —, ka ASV militārie spēki Afganistānā lielāko daļu no loģistikas pakalpojumiem, slēdzot apakšlīgumus, ir uzticējuši privātiem līgumslēdzējiem, kuri savukārt slēguši apakšlīgumus ar Afganistānas drošības struktūrām, uzticot tām militāro konvoju nodrošināšanu, kam sekas ir gluži katastrofālas;
45. norāda, ka lēmums ASV militāro apgādi nodot privātās rokās, neizvirzot nekādus uzticamus kritērijus, kas varētu nodrošināt pārskatatbildību, paredzamību un likumību, rada izspiešanu un korupciju, jo militārā kliķe, vietējās mafijas vadoņi un galu galā *Taleban* komandieri Afganistānā iegūst ievērojamu daļu no militārās loģistikas tirgus, kura apgrozījums ir 2,2–3 miljardi ASV dolāru;
46. ir sašutis, ka rekets un izspiešana visos militārās apgādes ķēdes līmeņos ir ievērojamākais nemiernieku finansējuma avots, kā to atzinusi ASV valsts sekretāre Hilarija Klintone, 2009. gada decembrī sniedzot liecību Senāta Ārējo attiecību komitejai;
47. tikpat sašutis ir par faktu, ka — tā kā ASV un NATO/ SDUS militārā loģistika ir savstarpēji saistīta —, iespējams, ka visos gadījumos netiek nodrošināta pilnīga ES finanšu iemaksu izsekojamība;
48. pilnībā atbalsta 2010. gada septembrī NATO militārās vadības Afganistānā pieņemtās jaunās pamatnostādnes par līgumslēgšanu — tiek lēsts, ka tās apmērs ir ap 14 miljardiem ASV dolāru gadā —, un šo pamatnostādņu mērķis ir samazināt korupciju un līdzekļus, kas netieši aizplūst pie nemierniekiem un *Taleban*; cer, ka šāda līgumslēgšanas politikas maiņa tiks strauji ieviesta;
49. šajā ziņā atzinīgi vērtē prezidenta *H. Karzai* neseno dekrētu, ar ko visām vietējām un ārvalstu privātajām drošības firmām nosaka četru mēnešu termiņu darbības pārtraukšanai;

Miera process

50. uzsver, ka laba pārvalde, tiesiskums un cilvēktiesības ir stabilas un labklājīgas Afganistānas pamats; tāpēc uzsver, ka uzticami tiesiskie procesi ir galvenais miera procesa aspekts un ka cilvēktiesību ievērošanai un plaši izplatītās nesodāmības novēršanai jābūt neatņemamiem jautājumiem ikvienā miera procesa posmā; šajā sakarībā aicina Afganistānas valdību prioritārā kārtā īstenot tiesiskās reformas stratēģiju;
51. uzskata, ka pašreizējā Afganistānas bezizejas situācijā lielā mērā vainojami koalīcijas spēku nepareizie aprēķini pirms jaunas pretnemieru stratēģijas uzsākšanas, paredzot strauju militāru uzvaru pār *Taleban* un vieglu pāreju uz stabilu valsts pārvaldi, kuras priekšgalā ir legītīma valdība ar spēcīgu rietumvalstu atbalstu;
52. līdz ar to uzskata, ka pietiekami netika novērtēta *Taleban* klātbūtne, tika pārvērtēta *H. Karzai* valdības valsts pārvaldes spēja un līdz ar to pārāk maza uzmanība tika pievērsta valsts pārbūves un attīstības uzdevumam;

Ceturtdiena, 2010. gada 16. decembris

53. ir nobažījies, ka šīs kļūdas ir sekmējušas *Taleban* nostiprināšanos valsts lielākajā daļā, saasinot drošības mazināšanās problēmu visā reģionā un apdraudot cilvēktiesību, jo īpaši sieviešu tiesību ievērošanu;
54. norāda, ka iepriekš īstenotā militārā pieeja nav sniegusi vēlamos rezultātus, un līdz ar to stingri atbalsta tādu pieeju, kuras centrā būtu civiliedzīvotāji;
55. atzīst, ka vienīgais iespējamais risinājums ir politiska rīcība un ka tai jāietver sarunas, kurām noteikti jānotiek pamiera apstākļos un kurās jāiesaista *Taleban* un citas kaujinieku grupas, kā arī citi politiskie spēki valstī, kas ir gatavi piedalīties nacionālās vienotības valdībā, kura spēj izbeigt gandrīz 30 gadus ilgušo pilsoņu karu valstī un pilnībā nodrošināt tiesiskuma un cilvēka pamattiesību ievērošanu; uzskata — lai panāktu politisku risinājumu, ir jāatvēr pietiekams laiks, kādā jaunā pretnemieru politika varētu vainagoties rezultātiem, ievērojot prezidenta B. Obamas paziņoto grafiku;
56. ir pārliecināts, ka Eiropas Savienībai par šāda miera procesa un *Taleban* grupu iesaistīšanas trim galvenajiem priekšnoteikumiem ir jāizvirza visu sarunās iesaistīto pušu apņemšanās aizliegt *Al Qaeda* un tās popularizēto starptautisko terorismu, kā arī no valsts jāizraida visas citas teroristu grupas; pasākumu veikšana, lai izbeigtu opija magoņu audzēšanu, un tādas politikas ieviešana, kas veicina un ievēro cilvēka pamattiesības un Afganistānas konstitūciju;
57. uzskata arī, ka visi pārējie jautājumi jārisina saskaņā ar Afganistānas tautas gribu un iespējām;
58. atzīst, ka *Taleban* nav viena viendabīga struktūra un ka to veido vismaz 33 galvenie vadītāji, 820 vidējā līmeņa/ jaunākie vadītāji un 25 000–36 000 kaujinieku, tie darbojas ap 220 kopienās un daļa no viņiem cīnās ideoloģijas vārdā, citi — naudas dēļ; tāpēc uzskata, ka no šā brīža sarunas jāmudina risināt vietējā līmenī, iesaistot demokrātiski ievēlētu vietējo valdību un bruņotās opozīcijas pārstāvjus, kuri saskaņā ar 2010. gada 20. jūlija Kabulas komunikē 13. un 14. punktu “atsakās no vardarbības, kuriem nav sakaru ar starptautiskām teroristu organizācijām, kuri ievēro konstitūciju un vēlas kopīgi veidot mieru Afganistānā”;
59. atzinīgi vērtē Afganistānas valdības miera un reintegrācijas programmu, kurā var piedalīties visi Afganistānas bruņotās opozīcijas dalībnieki un to kopienas, pamatojoties uz iepriekš minētā Kabulas komunikē 13. un 14. punktu;
60. norāda, ka, īstenojot ikvienu atbruņošanās un reintegrācijas stratēģiju, vērā jāņem problēmas saistībā ar bijušo karavīru un bēgļu atgriešanos savos ciematos;
61. uzsver, cik svarīgi ir palielināt Afganistānas valdības un administrācijas uzticamību, atbildību un kompetenci, lai uzlabotu tās reputāciju valsts pilsoņu uztverē;
62. uzsver, ka izšķiroša nozīme ir Pakistānai, jo *Taleban* nav nekāda stimula sākt nopietnas sarunas, kamēr viņiem ir atvērta Pakistānas robeža; iesaka panākt plašāku starptautisko koordinēšanu un iesaistīšanu procesā, ietverot kaimiņvalstis un vadošos reģionālos dalībniekus, jo īpaši Irānu, Turciju, Ķīnu, Indiju un Krievijas Federāciju;
63. aicina Komisiju izvērtēt neseno postošo Pakistānas plūdu stratēģisko un politisko ietekmi uz Afganistānu un robežreģionu un veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai palīdzētu skartajiem iedzīvotājiem valstī un afgāņu bēgļiem, kuru apmetnes nopostīja plūdi;
64. uzsver, cik būtiski ir nodrošināt labu ūdenssaimniecības pārvaldi Afganistānā un tās apkaimē, un uzsver ieguvumus, ko šajā jomā sniedz reģionālā un pārrobežu sadarbība, *inter alia* tādā ziņā, ka tiek veidota uzticība starp kaimiņvalstīm Dienvidrietumāzijā;

Ceturtdiena, 2010. gada 16. decembris

65. norāda, ka nemiernieku darbībās iesaistās Pakistānas izlūkdienests, kura nodoms ir panākt, ka arī Pakistāna gūst sev vēlamu iznākumu no ikviena miera procesa risinājuma;

66. tomēr uzsver — lai Afganistāna nostātos uz miera ceļa, būs vajadzīga politiska vienošanās starp galvenajiem reģiona spēkiem, ietverot Indiju, Pakistānu, Irānu un Centrālāzijas valstis, Krieviju, Ķīnu un Turciju, kā arī būs jāpieņem kopīga nostāja par neiejaucšanos un atbalstu neatkarīgai Afganistānai; aicina arī normalizēt Afganistānas un Pakistānas attiecības, proti, panākt galīgo risinājumu jautājumā par abu valstu starptautisko robežu;

67. aicina ES arī turpmāk atbalstīt miera un saskaņošanas procesu Afganistānā, kā arī afgāņu centienus reintegrēt tās puses, kuras ir gatavas atteikties no vardarbības, ļaujot *H. Karzai* valdībai pietiekami elastīgi izvēlēties dialoga partnerus, taču prasa, lai kopējais miera procesa tiesiskais un politiskais satvars atbilst Afganistānas konstitūcijai un tiek ievērotas cilvēka pamattiesības;

68. atzinīgi vērtē nacionālo prioritāšu programmas, ko Afganistānas valdība izstrādājusi saskaņā ar Afganistānas valsts attīstības stratēģiju un ko atbalsta Kabulas konference, un prasa tās pilnībā un efektīvi īstenot;

69. jo īpaši uzsver, ka ES daudz aktīvāk ir jāiesaistās Afganistānas rekonstrukcijā un attīstībā, jo pašā valstī vai visā reģionā nav iespējams panākt ilgstošu mieru, ja būtiski nesamazina nabadzību un nenodrošina ilgtspējīgu attīstību; atzīst, ka attīstība nav iedomājama bez drošības, tāpat kā nevar pastāvēt drošība, ja nenotiek attīstība;

70. prasa ES un tās dalībvalstīm sadarboties ar ASV, lai lielāku starptautiskā atbalsta daļu apgūtu ar vietējo iestāžu un Kabulas valdības starpniecību, un nodrošināt, lai bezpilota lidmašīnas, īpašie spēki un vietējās policijas vienības pret Taleban līderiem tiktu izmantotas saskaņā ar ģenerāļa D. Petraeus pavēlēm nekādā gadījumā nepieļaut civiliedzīvotāju upurus;

71. godina visus sabiedroto spēku dienestā nosūtītos vīriešus un sievietes, kas krituši, aizstāvēt brīvību, un izsaka līdzjūtību bojāgājušo ģimenēm, kā arī visu to nevainīgo afgāņu ģimenēm, kuri zaudējuši dzīvību;

72. norāda, ka atsevišķu ES dalībvalstu un to sabiedroto militārā klātbūtne Afganistānā ir daļa no NATO/SDUS operācijas un tās mērķiem novērst starptautiskā terorisma draudus un cīnīties pret narkotiku ražošanu un tirdzniecību;

73. uzsver, ka šī klātbūtne var palīdzēt radīt drošības apstākļus, kas ļautu īstenot Afganistānas valdības nesenos plānus izpētīt valsts, iespējams, lielos kalnrūpniecības un minerālvielu ieguves resursus nolūkā tos izmantot un tādējādi valsts budžetā nodrošināt tik nepieciešamos pašu resursus;

74. uzsver, ka šie, iespējams, lieli kalnrūpniecības un minerālvielu resursi Afganistānas teritorijā pieder tikai vienīgi Afganistānas tautai un ka šo resursu "aizsardzība" nevar būt iegansts, lai Afganistānas zemē pastāvīgi uzturētos ārvalsts militārie spēki;

Policija un tiesiskums

75. norāda, ka Afganistānā nav iespējams panākt stabilitāti vai mieru, ja vispirms netiek garantēta iedzīvotāju drošība, par ko atbildīga ir pati valsts;

76. atzinīgi vērtē prezidenta *H. Karzai* mērķi, proti, līdz 2014. gada beigām panākt, ka visās provincēs militārās operācijas vada tikai Afganistānas nacionālie drošības spēki, kā arī atzinīgi vērtē Afganistānas valdības apņemšanos drošības jomu pakāpeniski pārņemt pilnīgi savā pārziņā;

Ceturtdiena, 2010. gada 16. decembris

77. uzsver, ka Afganistānā jābūt efektīvam policijas spēkam un autonomai armijai, kas spēj garantēt drošību, un līdz ar to no valsts varētu izvest ārvalstu militāros spēkus;
78. uzskata par konstruktīvu ģenerāļa D. Petraeus nodomu, ka vietējo, demokrātiski ievēlēto iestāžu pārziņā varētu nodot vietējos drošības spēkus nolūkā uzturēt tiesiskumu un kārtību un aizsargāt vietējos iedzīvotājus;
79. tomēr atzīst, ka pašpietiekamu drošības spēku izveide ir ilgtermiņa mērķis, un tāpēc īpašu uzmanību vērš uz to, ka policijas apmācībā ir jāizmanto saskaņotāka un integrētāka pieeja, kā arī atsevišķa pieeja ir jāpiemēro armijas amatpersonu apmācībā, un norāda, ka policijas apmācībā tiek ieguldīti finanšu līdzekļi, taču rezultāti tikai daļēji ir sekmīgi; aicina visas iesaistītās personas rūpīgi saskaņot darbību, lai novērstu darba nevajadzīgu dubultošanu un izpildītu stratēģiskajā un operatīvajā jomā izvirzītos papildu uzdevumus;
80. uzsver, ka ir jāveic visaptveroša reforma Iekšlietu ministrijā, jo citādi var neizdoties centieni reformēt un izveidot jaunu policijas spēku, un šajā sakarībā norāda, cik svarīgi ir Iekšlietu ministrijas, reģionālā un provinču līmenī īstenot uzraudzību, atbalstu, konsultēšanu un apmācību atbilstīgi turpmākajam EUPOL mērķim;
81. uzskata, ka EUPOL acīmredzami vājās pilnvaras un līdzšinējie nepārliciecināmie rezultāti ir šķērslis, lai to uzskatītu par vadošo ES spēku, lai gan tam pienāktos šāda ietekme; nosoda to, ka trīs gadus pēc EUPOL darbības sākšanas joprojām nav sasniegtas $\frac{3}{4}$ no atļautā limita; un atkārtoti aicina Padomi un dalībvalstis pilnībā izpildīt saistības, kas attiecas uz šo misiju;
82. atzinīgi vērtē to, ka ir izveidota EUPOL misijas Afganistānā Korupcijas novēršanas prokuratūra, kuras mērķis ir izmeklēt lietas saistībā ar valsts amatpersonu un citu ierēdņu apsūdzību korupcijā;
83. pauž bažas par to, ka saskaņā ar SDUS datiem no Afganistānas Nacionālās policijas 94 000 ierindnieku gandrīz 90 % ir analfabēti, 20 % lieto narkotikas un vairāk nekā 30 % pēc gada dezertē, kā arī ap 1 000 policistiem gadā iet bojā, pildot dienesta pienākumus;
84. uzskata, ka galvenie faktori, kādēļ apmācība kopumā ir bijusi neefektīva, ir tādi, ka dažādie policijas apmācības aspekti nav bijuši saskaņoti un ka pienākumi tikuši deleģēti privātiem militāriem un drošības uzņēmumiem (PMDU);
85. norāda, ka ES un tās dalībvalstu apņemšanās izveidot profesionālu Afganistānas policijas spēku var neizdoties, ja tiek pieņemta šāda "operatīvā" prakse (vāja jauniesaukto pārbaude, sešu nedēļu apmācība, neizmantojot drukātus mācību līdzekļus, jo apmācāmie ir analfabēti, minimāls praktiskais darbs, jauniesaucamajiem izsniedz žetonu, formas tērpu un ieroci un sūta patrulēt), ko īsteno dažas lielas ASV drošības kompānijas; uzsver, ka policijas apmācībai ir jābūt saskaņotākai un ilgtspējīgākai, lai dažādi Afganistānas policijas spēki varētu sastrādāties; uzsver, ka policijas apmācības misijās uzmanība jāpievērš ne tikai tehniskajiem aspektiem, bet jānodrošina, ka iesauktie prot lasīt un rakstīt, un jāsniedz viņiem valsts un starptautisko tiesību pamatzināšanas;
86. ir nobažījies par šo privāto struktūru vājo finanšu kontroli un atsaucas uz ASV Aizsardzības departamenta un ASV Valsts departamenta 2006. gada kopīgo ziņojumu, kurā minētie dati joprojām ir aktuāli, secinot, ka Afganistānas policijas spēki nespēja īstenot tiesībsardzības ikdienas darbu un nepastāvēja efektīva praktiskā darba programma; atzīst atbildīgā ģenerāļa mēģinājumus saskaņā ar pretņemieru politiku zināmā mērā kontrolēt privāto ārvalsts policijas vienību darbu, kas Afganistānā netika pakļauts nekādam regulējumam;
87. iesaka pēc iespējas drīz pārtraukt policijas apmācības uzticēšanu privātiem līgumslēdzējiem;

Ceturtdiena, 2010. gada 16. decembris

88. aicina uzlabot starptautisko sadarbību un koordinēšanu, lai būtiski palielinātu policijas apmācības veikspēju un padziļinātu mācību programmu efektivitāti; ierosina sākt vērīgu policijas apmācības programmu kopīgā EUPOL un NATO/ SDUS vadībā un saskaņā ar vienošanos ar Afganistānas valdību iesaistīt valsts policijas vienības, tādējādi novēršot dubultdarbu, līdzekļu izšķērdēšanu un fragmentāciju;

89. mudina Savienības augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos un ES dalībvalstis pastiprināt policijas apmācību Afganistānā un būtiski palielināt policijas mācību pasniedzēju skaitu uz vietas, lai varētu realizēt Londonas konferencē izvirzīto mērķi, proti, panākt, ka līdz 2011. gada beigām Afganistānas policijā ir 134 000 apmācītu policijas darbinieku; mudina Savienības augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos izdarīt izmaiņas EUPOL misijas Afganistānā darbībā, piešķirot pilnvaras arī apmācīt zemas kvalifikācijas personālu visās provincēs, palielinot pamatapmācībai atvēlēto nedēļu skaitu un nodrošinot, ka patrulēšana un citas policijas darbības tiek kopīgi veiktas uz vietas; mudina ES dalībvalstis ne tikai apvienot divpusējās policijas apmācības misiju ar EUPOL, bet arī necelt iebildumus par nacionālās policijas spēku iesaistīšanu EUPOL;

90. iesaka palielināt Afganistānas policistu algas un pārskatīt visu rekrutēšanas procesu, priekšroku dodot rakstpratīgiem iesaukamajiem, kuri nelieto narkotikas un psiholoģiski un fiziski ir piemērotāki nekā pašreizējais personāls;

91. uzsver, ka policijas apmācību nav iespējams īstenot, ja nepastāv pienācīgi funkcionējoša tieslietu sistēma, un tāpēc aicina starptautisko sabiedrību piešķirt papildu finanšu un tehnisko atbalstu, lai nostiprinātu tieslietu sistēmu, tostarp palielinot tiesnešu atalgojumu visos līmeņos; turklāt prasa Padomei sadarbībā ar ANO īstenot īpašu misiju tiesnešu, kā arī valsts ierēdņu apmācībai Afganistānas Iekšlietu ministrijā un sankciju sistēmā;

92. atzinīgi vērtē to, ka Afganistānas valdība Kabulas konferencē apņēmas ar starptautisko partneru atbalstu uzlabot piekļuvi tiesu iestādēm visā valstī, nākamajos 12 mēnešos īstenojot konkrētus pasākumus, kā arī uzlabot tiesu iestāžu veikspēju, tostarp izstrādājot un īstenojot arī visaptverošu cilvēkresursu stratēģiju;

Narkotikas

93. norāda, ka Afganistānā tiek saražoti 90 % no pasaules nelegālā opija un ka, 2001. gadā koalīcijas spēkiem ienākot Kabulā, Afganistānā netika audzētas opija magones, jo ANO panāca to audzēšanas aizliegumu;

94. uzskata, ka lielam, labi apgādātam militārspēkam nevajadzēja būt problemātiski saglabāt šo bezopija situāciju, īstenojot vietējus lauksaimniecības attīstības projektus, kuru realizāciju šis militārspēks aizsargātu no *Taleban* un vietējiem militāristiem;

95. tomēr norāda, ka opija ražošana joprojām ir lielākā sociālā, ekonomiskā un drošības problēma, un aicina ES savā Afganistānas politikā to noteikt par stratēģisku prioritāti;

96. atgādina, ka Afganistāna saražo vairāk nekā 90 % no Eiropā nonākušā kopējā heroīna daudzuma un ka sabiedrības veselības izmaksas Eiropas valstīs ir mērāmas miljardos ASV dolāru; atgādina, ka problēmas, ko Afganistānai rada narkotiku ekonomika, jārisina ne tikai valsts, bet arī starptautiskā mērogā, vēršoties pret visiem narkotiku ķēdes posmiem, un šajā ziņā jo īpaši jāsniedz atbalsts lauksaimniekiem, lai samazinātu piegādi, kā arī jāīsteno narkomānijas novēršana un ārstēšana, lai samazinātu pieprasījumu, un jānostiprina tiesībsargsardzība nolūkā vēršties pret starpniekiem; jo īpaši ierosina ieguldīt ievērojamus līdzekļus, lai īstenotu vispārēju lauksaimniecības un lauku attīstības politiku, ar ko opija ražotājiem piedāvā realistisku un ilgtspējīgu alternatīvu; turklāt prasa lauksaimniecības un lauku stratēģijā iekļaut vides jomu, jo vides degradācija, ko rada, piemēram, slihta ūdens resursu pārvaldība vai dabisko mežu izciršana, ir viens no lielākajiem šķēršļiem lauksaimniecības ekonomikas attīstībai;

97. norāda — tā kā opija magoņu audzētāju un tirgotāju darbības netika uzskatītas par noziedzīgām, divos gados audzēšanas apmērs bija tāds pats kā pirms 2001. gada un neliels skaits ietekmīgu militāristu pārvaldīja milzīgu karteli;

Ceturtdiena, 2010. gada 16. decembris

98. pauž dziļas bažas par to, ka saskaņā ar UNODC neseno ziņojumu Afganistānā aizvien pieaug narkomānu skaits; aicina nekavējoties veikt mērķtiecīgus pasākumus, lai samazinātu no narkotikām atkarīgo skaitu un sniegtu viņiem medicīnisko aprūpi; šajā ziņā uzsver, ka ir jāfinansē programmas, ar kurām valstī izveido rehabilitācijas centrus, jo īpaši tajos apgabalos, kuros nav piekļuves medicīniskai aprūpei;

99. norāda — lai gan sākotnēji pārprodukcijas dēļ cenas nedaudz kritās, 2009. gadā narkotiku tirdzniecība ienesa 3,4 miljardus ASV dolāru, opija eksporta īpatsvara bruto vērtība bija 26 % no Afganistānas IKP un ap 3,4 miljoniem afgāņu (12 % iedzīvotāju) bija iesaistīti nelegālajā narkotiku industrijā;

100. tomēr vērš uzmanību uz UNODC nesenajā ziņojumā iekļautajiem datiem, ka *Taleban* saņem tikai 4 % no narkotiku tirdzniecības gada peļņas un vietējie lauksaimnieki — 21 %, savukārt 75 % saņem valdības ierēdņi, policija, vietējie un reģionālie narkotiku dīleri un tirgotāji; īsi sakot, NATO sabiedrotie Afganistānā faktiski saņem lauvas tiesu no narkotiku tirdzniecībā gūtās peļņas;

101. norāda, ka laikposmā no 2001. līdz 2009. gadam ASV un starptautiskā sabiedrība iztērēja 1,61 miljardu ASV dolāru cīņā pret narkotikām, kas visai maz ietekmēja narkotiku ražošanu un tirdzniecību, un atgādina, ka ASV īpašais sūtnis Afganistānā un Pakistānā *Richard Holbrooke* ASV cīņu pret narkotikām Afganistānā vērtēja kā “pašu izšķērdīgāko un neefektīvāko programmu, ko valdība jebkad īstenojusi”;

102. norāda, ka drošības un stabilitātes mērķi reģionā būs sasniegti tikai tad, kad uz visiem laikiem būs izbeigta Afganistānas ekonomikas atkarība no narkotikām un būs atrasts dzīvotspējīgs alternatīvas ekonomikas izaugsmes modelis;

103. uzsver, cik svarīgi ir centieni izskaust opija magoņu audzēšanu Afganistānā, kas līdz šim nav izdevies, un šajā sakarībā aicina īstenot ekonomiski ilgtspējīgas alternatīvas, kas būtu piemērotas 3,4 miljoniem afgāņu, kuri pārtiek no opija ražošanas, kā arī aicina uzlabot pārējo Afganistānas lauku iedzīvotāju stāvokli;

104. norāda, ka Pakistānā, Laosā un Taizemē ir īstenoti sekmīgi mēģinājumi izskaust opija magoņu audzēšanu, to aizstājot ar alternatīviem kultūraugiem; norāda arī, ka Afganistānā tiek sākta tādu jaunu perspektīvu kultūraugu audzēšana kā safrāns, kas var būt ienesīgāks par opija magonēm;

105. norāda, ka līdzīgu plānu opija magoņu plantāciju izskaušanai varētu izstrādāt Afganistānai, kas izmaksātu 100 miljonus euro gadā, īpaši piešķirot 10 % no Eiropas Savienības ik gadu sniegtā atbalsta valstij piecu gadu periodā;

106. norāda, ka nesen parakstītais Afganistānas un Pakistānas Tirdzniecības un tranzīta nolīgums atvērs tirgu granātābolu audzētājiem, kas ir reģiona nozīmīgākais legālais kultūraugs un ko ārvalstu atbalsta sniedzēji vairākkārt minējuši kā produktu, kas var nodrošināt pienācīgu alternatīvu dzīvesveidu opija magoņu audzētājiem Afganistānas dienviddaļā;

107. atzinīgi vērtē UNODC aktīvo darbu, atbalstot Afganistānas valdību cīņā pret nelegālajām narkotikām, un aicina Afganistānā nostiprināt UNODC darbību un tā īstenojamos programmas;

108. aicina izstrādāt piegādes valsts plānu, paredzot konkrētus termiņus un kritērijus, lai iznīcinātu nelegālās opija magoņu plantācijas, un šis plāns jāīsteno profesionālam birojam, kuram ir savs personāls un budžets;

109. uzsver, ka šis plāns jāīsteno sadarbībā ar Eiropas Savienību un Krievijas Federāciju, kuru visvairāk skārusi Afganistānas heroīna ietekme un kura pēc opiātu tirgus lieluma pasaulē ieņem otro vietu aiz ES;

110. aicina Afganistānas valdību un parlamentu ierosināt īpašu tiesību aktu, ar ko aizliedz visas iznīcināšanas metodes, kas var būt saistītas ar tādu līdzekļu pielietošanu, kas neprasa roku darbu un kas nav mehāniski;

Ceturtdiena, 2010. gada 16. decembris

111. aicina Padomi un Komisiju šo ierosināto stratēģiju pilnībā integrēt pašreizējās stratēģijās un mudina ES dalībvalstis šo priekšlikumu pilnībā ņemt vērā savos valsts plānos;

112. mudina Padomi un Komisiju pilnībā ņemt vērā visu šajā ziņojumā ietverto priekšlikumu ietekmi uz budžetu;

*

* *

113. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram, NATO ģenerālsekretāram, ES dalībvalstu valdībām un parlamentiem un Afganistānas Islāma Republikas valdībai un parlamentam.

Pastāvīga krīzes pārvaldības mehānisma izveide euro zonas finansiālās stabilitātes saglabāšanai

P7_TA(2010)0491

Eiropas Parlamenta 2010. gada 16. decembra rezolūcija par pastāvīga krīzes pārvaldības mehānisma izveidi, lai saglabātu euro zonas finansiālo stabilitāti

(2012/C 169 E/12)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 121., 122., 126., 136. un 148. pantu,
- ņemot vērā 2010. gada 7. jūlija rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par pārrobežu krīzes vadību banku nozarē ⁽¹⁾ (J. Ferreira ziņojums),
- ņemot vērā 2010. gada 7. jūlija rezolūciju par Eiropas finanšu stabilitātes instrumentu, Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu un turpmākām darbībām ⁽²⁾,
- ņemot vērā 2010. gada 24. jūnija jautājumu Komisijai par Eiropas finanšu stabilitātes instrumentu, Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu un turpmākām darbībām ⁽³⁾,
- ņemot vērā 2010. gada 6. jūlija nostāju par priekšlikumu Padomes regulai, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 479/2009 attiecībā uz statistikas datu kvalitāti pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras kontekstā ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā 2010. gada 22. septembra nostāju par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas Banku iestādi (J. Garcia-Margallo ziņojums) ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā 2010. gada 20. oktobra rezolūciju par Savienības ekonomikas pārvaldības un stabilitātes sistēmas uzlabošanu, it īpaši euro zonā ⁽⁶⁾ (D. Feio ziņojums),

⁽¹⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0276.

⁽²⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0277.

⁽³⁾ Mutiski atbildams jautājums Nr. 0095/2010.

⁽⁴⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0253.

⁽⁵⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0337.

⁽⁶⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0377.